

HET GESTOLEN HUIS

Mozaïek Junior, Zoetermeer

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk Forest Stewardship Council (FSC) draagt. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid. Ook is het papier 100% chloor- en zwavelvrij gebleekt.

Vertaling Anne-Marie Roorda
Ontwerp omslag en binnenwerk Marleen Verhulst
Foto omslag Doreen Kilfeather /Trevillion Images

ISBN 978 90 239 9430 5
NUR 283

Oorspronkelijk verschenen bij Bethlehem Books, Bathgate, USA,
onder de titel *The Borrowed House*

Engelstalige uitgave © 1975 Hilda van Stockum
Nederlandse uitgave © 2013 Uitgeverij Mozaïek, Zoetermeer

Alle rechten voorbehouden

*Voor mijn nicht Nella,
ter herinnering aan onze gelukkige
kinderjaren.*

Inhoud

1.	Brunhilde	9
2.	Over de Rijn	26
3.	De aankomst	42
4.	Het huis	52
5.	Een fontein in de tuin	72
6.	Het toneelstuk	82
7.	Het feestje	93
8.	De verjaardag	111
9.	Lessen	132
10.	Sef	146
11.	Het ongeluk	159
12.	Janna helpt mee	175
13.	Moeilijkheden	184
14.	Verraad	196
15.	Hugo	206
16.	De verloren Siegfried	213
17.	Het schilderij	220
18.	Het bal	240
19.	Voorstelling van de goden	253
	Over de auteur	263

1.

Brunhilde

De stal rook naar hooi, kippenpoep en kool. Lorelei, de witte hen, kakelde erop los. Janna wierp een vlugge blik over haar schouder, pakte de bezem en joeg de hen van haar nest. En ja hoor, daar lag een ei. Voorzichtig liet Janna het in de zak van haar schort glijden. De staldeur kraakte en Frau Kopp kwam binnen. Met haar strenge gezicht torende ze hoog boven Janna uit.

‘Slacht een paar van die kippen voor me, Janna, en snel een beetje,’ zei ze. ‘Ik heb onverwacht bezoek.’

Ontzet keek Janna om zich heen. Wat zij zag waren niet zomaar kippen – het waren Lorelei en Ilsebill, de leghorns; Wilhelm, de oudste haan; Fritz en Franz, de jonge hanen; Lieschen, Gretchen, en al haar andere kakelende, scharrelende vriendjes kende ze bij naam. Hoe kon je nu iets wat een naam had vermoorden? Maar ja, daar dachten de grote mensen meestal anders over. Janna begon driftig te bezemen.

‘Johanna,’ drong Frau Kopp aan, ‘heb je me gehoord?’

Janna keek op en schudde haar haren uit haar gezicht. ‘Dat doe ik niet,’ zei ze, terwijl ze schrok van haar eigen brutaliteit.

‘Natuurlijk doe je dat wel,’ hield Frau Kopp vol. ‘Ik heb het je toch al eens voorgedaan? Je draait hun nek om, kijk zo... zo

simpel als wat. Wat hebben ze me toch een sufferd gestuurd. En dat andere kind was nog wel zo goed, zo gehoorzaam! Waarom moest juist die ons weer verlaten?

‘Ik moet weg,’ zei Janna wanhopig. ‘We hebben een bijeenkomst van de Hitlerjugend.’

‘Maar het is helemaal geen woensdag,’ protesteerde Frau Kopp. ‘Ik weet dat je woensdag je *Heimabend* hebt en eerder weg moet. Maar het is nu dinsdag en trouwens, je kunt straks mooi in de keuken helpen.’

‘Het is een bijzondere bijeenkomst,’ zei Janna, die wel degelijk zag hoe kwaad ze Frau Kopp hiermee maakte. Het was iedereen verboden zich met de bijeenkomsten van de Hitlerjugend te bemoeien: de kerk, de school, en ook ouders en werkgevers.

‘Een bijzondere bijeenkomst, een bijzondere bijeenkomst,’ bromde Frau Kopp. ‘Je hebt ook altijd van die bijzondere bijeenkomsten. Volgens mij probeer je gewoon onder je werk hier uit te komen. En waarvoor zou deze bijeenkomst dan bedoeld zijn?’

Janna’s gezicht klaarde op. ‘Het is een repetitie,’ zei ze. ‘We gaan een toneelstuk spelen dat onze groepsleider zelf heeft geschreven. En geloof het of niet, maar ze hebben mij gekozen om Brunhilde te spelen!’

‘En wie mag dat zijn?’ vroeg Frau Kopp snibbig.

‘Weet u dat niet? Ze is de bruid van Siegfried. Hij geeft Brunhilde de magische ring, die gestolen was van de Rijndochters. Maar de ring is vervloekt. Siegfried drinkt een giftige toverdrank, vergeet Brunhilde en trouwt met iemand anders. Brunhilde is woedend en laat hem vermoorden. Maar achteraf heeft ze daar spijt van en wanneer ze zijn brandstapel aansteekt, springt ze

zelf ook in het vuur. Ze verbranden, net als alle andere goden, en de hemel gaat ook in vlammen op.'

Frau Kopp had met open mond staan luisteren. 'Waar leer je die heidense onzin?'

'O, het is geen onzin,' wierp Janna tegen. 'Het komt allemaal uit Wagners opera's.'

'Nou, het is in elk geval heidens,' mokte Frau Kopp. 'En daarvoor houden ze je dan van je eerlijke werk!'

'Een rol spelen is ook werken. Mijn ouders moeten dat de hele dag doen. Zij zijn beroemde acteurs, ze staan vaak met een foto in de krant. Ze kregen zelfs complimenten van Hitler. Er is een artikel over... ik laat het u wel zien... hij vindt ze een voortreffelijk voorbeeld van de ware Arische cultuur.'

'Ik weet het, ik weet het,' onderbrak Frau Kopp haar, 'dat heb je al verteld. Maar is het niet een beetje vroeg om nu al te gaan? Die bijeenkomsten beginnen altijd pas later, toch?'

'Deze niet,' zei Janna.

Frau Kopp keek haar achterdochtig aan en deed haar mond al open om iets te gaan zeggen, maar bedacht zich. Het was niet verstandig om je te mengen in zaken van de Hitlerjugend. Ze had verhalen gehoord...

Ze trok haar zwarte sjaal recht en haalde haar schouders op. 'Goed, als je zo nodig moet, ga dan maar. Dan doe ik hier alles zelf wel.' Ze bukte zich snel en graaide naar de nietsvermoedende Lieschen. Janna pakte haar jas van de haak en vluchtte weg.

Het was eind februari. Van de dikke laag sneeuw die er had gelegen was weinig meer over; hier en daar piepten de stukjes aarde en geel gras er al doorheen. Waterstroompjes kabbelden vrolijk

van de bergen af en spoelden modder en kiezelsteentjes mee. De bergen, die nu in dichte mist gehuld waren, doemden dreigend op als grote schimmen. De plakkerige sneeuw bleef aan Janna's laarzen zitten toen ze voort banjerde. Een stevige wind trok aan haar haren en sloeg tegen haar wangen. Ze kwam voorbij de boerderij van Frau Kopp, met het steile, overhangende dak, dat voor de helft uit stro en voor de helft uit houten dakspanen bestond. Bruno, de bastaardhond, keelde zichzelf bijna met zijn ketting toen hij op haar af wilde springen. Ze aaide zijn ruwharige kop, klom over het hek en stond op de weg, waar zich tussen de moddersporen glinsterende poeltjes water hadden opgehoopt. In de verte stak het puntje van de kerktoren als een waarschuwend vinger omhoog naar een zwerm kraaien, die samen al zigzaggend in de lucht een hakenkruis leken te vormen.

Janna haalde diep adem. Het was haar gelukt dat akelige klusje van Frau Kopp te ontduiken, omdat ze bij de Hitlerjugend hoorde. Frau Kopp was bang voor Hitler. Alle grote mensen waren bang voor Hitler.

Ze dacht weer aan het toneelstuk en kon er nog steeds niet over uit dat ze haar hadden uitgekozen voor zo'n grote rol terwijl ze nog maar bij de beginners zat. Natuurlijk was het een grote verantwoordelijkheid. Haar moeder had altijd beweerd dat je je helemaal in een rol moest inleven. Terwijl ze over de natte sneeuw op de weg voortploeterde, beeldde Janna zich in dat ze Brunhilde was... Brunhilde de Walkure, een strijdgodin, die samen met haar zussen op betoverend mooie paarden door de lucht vloog, met een helm op haar wapperende haar en een speer in haar hand. Ze voerden het bevel over alle oorlogen en hielpen de eerlijke mensen te winnen. Soms, als de wolken zich aan de horizon

opstapelden en Janna daar met toegeknepen ogen naar tuurde, stelde ze zich voor dat ze hen echt zag, die krijgsvrouwen die zo puur en onberispelijk waren. Niemand kon hen aanraken, ze waren zo vrij als de wind. Als ze echt Brunhilde zou zijn, dacht Janna, zou ze zich bevrijden van alle grote mensen die ze altijd moest gehoorzamen en die hun eigen toverij hadden.

Ze dacht aan Gisela, die in het dorp woonde. Afgelopen jaar had ze nog op school gezeten en volgde de lessen zoals iedereen. Nu was ze volwassen, droeg mooie jurkjes en liep rond als een koningin. Alle jongens en mannen die nog in het dorp woonden, zwermde om haar heen. Mensen vonden haar knap, maar Janna hield niet van zulke dikke lippen en de overdreven manier waarop ze haar ogen opsloeg. Ze was trouwens ook gemeen en speelde valse spelletjes met haar bewonderaars. Janna hoopte dat zij niet zo zou worden als ze groot zou zijn. Ze was liever een trotse, sterke Walkure, die als geen ander met een speer kon omgaan.

Maar Brunhilde was ongehoorzaam aan Wodan, de oppergod, die wilde dat zij in het gevecht de verkeerde mensen hielp. Wodan strafte haar door haar aan een rots midden in een cirkel van vuur vast te ketenen. Daar moest ze slapen totdat Siegfried haar kwam wekken. Toen hij dat had gedaan, was ze niet meer opstandig en werd ze verliefd op hem. Janna wist niet zeker of ze wel zo stil kon liggen, zelfs zonder met haar ogen te knipperen. Ze vroeg zich af wie de nobele blonde held zou spelen, die onbevreesd een draak kon verslaan maar beefde bij de aanblik van Brunhildes schoonheid. Dat was ook nog een probleem: Janna wist dat ze niet erg knap was. Nou ja, misschien konden ze met de toneelverlichting wel wat goedmaken.

Hoe zou het zijn om een toverring te hebben, die je de macht gaf over iedereen? En waarom had Brunhilde hem niet gebruikt om Siegfried te redden en haar vijanden te verslaan? Waarom had ze hem aan de Rijndochters teruggegeven? Zij hadden de ring verstoppt en nu kon niemand erbij, hoewel sommige mensen zeiden dat de ring aan Hitler was gegeven en dat hij daarom al die landen veroverd had.

Een meisje begroette haar vanuit de aangrenzende boerderij. Ze kwam door het veld aanrennen en sprong over stenen en struiken terwijl haar lange vlechten op haar rug dansten. Het was Greta, haar klasgenootje.

‘Wacht op mij, Janna!’

‘Jij bent er dus ook tussenuit geknepen,’ zei Janna verbaasd.

‘Ik zei dat we een bijeenkomst van de Jugend hadden.’

‘Dat heb ik ook gezegd!’ De twee meisjes barstten in lachen uit.

‘Nou vinden ze het vast verdacht als de volgende repetitie alweer op vrijdag is. Dan vinden ze dat we te veel bijzondere bijeenkomsten hebben!’

‘Ze kunnen toch niks doen,’ zei Greta. ‘We mogen zo veel bijeenkomsten hebben als we willen.’

‘Zolang onze groepsleider het in ieder geval niet doorvertelt.’

‘O, vast niet. Hildegarde is aardig. Hannelore, die andere groepsleider, was verschrikkelijk, zo streng. Ze liet ons altijd met zware bepakking marcheren en een koud bad nemen als het vroom; ze zei dat we dan net zo sterk en gehard werden als jongens. Wij zouden de moeders worden van de toekomstige Duitse soldaten en ze wilde niet dat daar slappelingen tussen zouden zitten.’

‘Heb je nog iets kunnen meepikken?’ vroeg Janna.

‘Niet zo veel. Volgens mij heeft Frau Hahn me door. Maar als ze ook maar iets zegt, verklik ik haar, want ik weet dat ze een varken heeft geslacht zonder toestemming.’

‘Echt?’

‘Natuurlijk. Dat doen al die boeren. Dat onze soldaten omkomen van de honger, doet hun niets. Maar ik heb in ieder geval een paar uien. Lekker in de soep.’

‘Ik heb een ei,’ zei Janna.

‘Een ei? Maar die tellen ze altijd!’ riep Greta uit.

‘Ik heb hem gepikt voordat ze gingen tellen.’ Ze liepen een poosje in stilte verder en hoorden een roodborstje tjilpen op een kale tak.

Ze werden ingehaald door de oude postbode, die met zijn bruine leren tas over zijn schouder langs hen heen fietste. Hij lag gebogen over het stuur van zijn fiets en trapte met zijn grote laarzen hard op de pedalen tegen de wind in. Toen de bruine sneeuw onder zijn wielen opspatte, sprongen de meisjes opzij.

‘Goedendag!’ zei de postbode, terwijl hij naar hen knikte.

‘Heil Hitler!’ antwoordden de meisjes en strekten hun arm.

Janna zocht peinzend haar weg tussen alle modderplassen. ‘Heb jij Hitler wel eens gezien?’ vroeg ze.

‘Ja, één keer,’ zei Greta, ‘bij het sporttoernooi van de Hitlerjüngend waar we heen gingen.’

‘Daar waren zo veel mensen,’ zei Janna, ‘ik kon niks zien.’

‘Ik was in een boom geklommen,’ zei Greta, terwijl ze genoot van Janna’s bewonderende blik. ‘Maar zo veel zag ik ook niet,’ gaf ze toe, ‘behalve zijn achterhoofd en zijn uitgestrekte arm. En weet je, hij stak zijn hand niet eens ver genoeg de lucht in, niet eens tot boven zijn schouder!’ Hildegarde liet de meisjes hun